

להגמיע או להיניק עגלות בקולוסטרום?

לעמוד על רגליו; אם הוולד כבר עומד על רגליו ליו בהגיע העובד, בודקים קודם כל אם אמנם כבר ינק (על ידי שמוודאים אם יש לאם לפחות פיטמה אחת נקייה). אגב, מעולם לא ניוקו אצל לנו עגלים בעקב הוזהמה, ויתכן שאף ימצא כי בליעת מעט זבל, ביחד עם הנוגדנים שבקולוסטרום הראשון, הנה רצויה.

רק לעתים רחוקות נתקלנו במבכירה עצבנית החוששת בפני כל נגיעה בפטמותיה, ולעתים קרובות יותר יקרה שהוולד מתקשה למצוא את הפיטמה בהיותה עבה ביותר או קרובה אל פני הקרקע (למשל, אצל בנותיו של „שרביט“); אולם במקרים כאלה ילמד עד מהרה את תורת היניקה, אם אך יסייעו לו בכך בהתחלה, אף אם יצטרך לכרוע על ברכיו לשם כך. יש ומאחרים את המועד והוולד המיואש מחיפושיו מצא לו בינתיים „במקום“ פיטמה — שרשרת הצוואר, השיליה המידלדלת או זנב; אחד כזה לא יחזור מסורו ומוטב להגמיעו מן הדלי.

ד"ר פירון מציע לצמצם את המנה ל-3 ליטר ביום השני; אמנם אינני יודע אם הוולד, מטבעו, זקוק לצמצום המנה ביום השני השלישי אך יתכן שכך הוא הדבר, כיוון שנוכחנו שבימים הללו מרבית הוולדות לישון, אף שעות רצופות. עד כדי כך שמתחילים לחשוש לבריאותם; גם כאשר מקימים אותם על רגליהם הם מתמוטטים חזרה תחתיהם, אולם אזניהם חמות וכאשר מטלילים אותם כדבעי, הם מתעוררים, חולצים את עצמותיהם ומסתבר שהם „בריאים כשוורים“. בהגיע העגל לגיל של 4 ימים ומרחיקים אותו מעל אמו, הריהו ממש גברתו.

בכך השגנו את מטרתנו העיקרית, ולשיטה זו מספר יתרונות נוספים:

- א. אין לזלזל בקימוץ המושג בשעות עבודה, כיוון שאין צורך לטפל בוולד בימיו הראשונים.
- ב. הרגלת המבכירות לחליבה המיכאנית תהא קלה יותר לאחר שהורגלו למציצת הוולדות.
- ג. לדעתם של הרופאים מסייעת פעולת היניקה להתכווצות הרחם ותוצאת השיליה.

גבעתי-ברנר, אוגוסט 1962 עקיבא אבני

קראתי בעניין את מאמרו של ד"ר פירון (שילשול לבן בבני בקר — חוברת 51) בו מוסבר באורח מדעי הצורך בכמויות בלתי מוגבלות של קולוסטרום לרך הנולד בשעותיו הראשונות. עם זאת הופתעתי ממסקנותיו המעשיות — הגרמנית קולוסטרום מדי 2-3 שעות וכו', והלא המסקנה המתבקשת מאליה היא: הניחו לוולד לינוק מעטין אמו!

במשקנו אנו נהגים כך זה עשר שנים — לפי עצתו של ד"ר קרומהולץ — והשיטה הוכחה כמוצלחת ביותר. תקלות אירעו רק כאשר צופףנו מספר גדול מדי של ממליטות בפינה אחת של הסכבה, כך שלא יכולנו לוודא באיזו מידה אמנם נהנה הוולד מן הקולוסטרום בשעות הראשונות שבעטין אמו. הצטופפות של הממליטות הנה אף בניגוד לאינסטינקט הטבעי שלהן, ואמר גם פרתנו המתורבתת תעדיף לפרוש מעל שאר העדר, בבוא עיתה להמליט, אם רק תינתן לה הזדמנות לכך (במרעה, למשל). אצלנו אירע כבר לא אחת שפרות הצליחו להתחמק ולהמליט בפרדס באין רואה...

כיום יש לנו סככת המלטה ובה תאים אינדיבידואליים לכל ממליטה; ממדי התא — 3.5 על 4 מטרים. מקובל אצלנו שאם מצוי העובד ליד הממליטה בעת ההמלטה או מיד לאחריה הוא מסייע לוולד למצוא את הפיטמה מיד עם נסותו

נולדו בקירבת בני-בקר חולים. כשמצויות בעדר מחלות נגיפים, יש להקפיד באופן מיוחד על בידוד הוולדות הרכים.

(8) בכל עת יש לנקוט כלל — לטפל בראש וראשונה בוולדות הבריאים, לפני שבאים במגע עם החולים.

(9) יש לנקות ולחטא את העמדות והתאים לפני שמכניסים לתוכם ולדות חדשים.

טיפול קפדני ואחזקה תכליתית הם תנאים בל יעברו בגידול עגלות, כי אף האמצעים הרפורניים המשוכללים ביותר אינם יכולים לשמש תחליף להם.

ד"ר פ. פלאנק
מתוך — Tierzüchter 6, 1962